

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARĖ

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius, tel. (8 5) 239 66 55, mob. 8 698 42291, el. p. laima.nagiene@lrs.lt

LR Seimo posėdžių sekretoriatui

DĖL REGIONINIŲ KONSULTACINIŲ SPECIALIOJO UGDYMO CENTRŲ ATRANKOS

2023-10-26

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo statuto 209 straipsniu, prašome iškviešti Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministrą Gintautą Jakštą artimiausiame Seimo posėdyje pateikti atsakymus į žemiau išdėstytus klausimus dėl regioninių konsultacinių specialiojo ugdymo centrų atrankos proceso ypatumų.

2023 m. į gegužės 17 d. kreipėmės į Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministeriją (toliau – Ministerija) su rašytiniu klausimu Nr. S-2023-2282 (KL-31), į kurį gautas Ministerijos atsakymas - raštas Nr. SR- 2182. Susipažinę su Ministerijos atsakymu ir gautais atrankos komisijos protokolais, 2023 m. birželio 27 d., teikėme patikslinamąjį raštą Nr. SN-S-130. Gautas Ministerijos atsakymas, atsakant į 2023 m. birželio 27 d. raštą Nr. SN-S-130 „Dėl regioninių specialiojo ugdymo centrų atrankos“, vertintinas kaip formalus, be kita ko atskleidžiantis reikšmingų, tolimesnio nagrinėjimo reikalaujančių detalių. Todėl prašome atsakyti į žemiau pateiktus klausimus:

1. Regioninių specialiojo ugdymo centrų kūrimo ir jų veiklos apraše, patvirtintame LR švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. spalio 6 d. įsakymu Nr. V-1597 „Dėl Regioninių specialiojo ugdymo centrų kūrimo ir jų veiklos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas) III skyriuje numatyta specialiųjų mokyklų, pretenduojančių tapti Regioniniais centrais, atrankos tvarka. Aprašo 13 punkte nurodyta, kad specialiųjų mokyklų atranka vykdoma remiantis Aprašo 18 punkte nurodytais atrankos kriterijais. Aprašo 15 punkte numatyta Komisijos teisė esant poreikiui prašyti patikslinti pateiktą informaciją ir (ar) susipažinti su mokyklos veikla vietoje. Aprašo 16 punkte nurodytas vykusios atrankos rezultato švietimo, mokslo ir sporto ministrui pateikimas, įpareigojant įvertinti Specialiosios mokyklos geografinę padėtį siekiant užtikrinti konsultavimo prieinamumą šalies mastu.
2. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos ir jos valdymo sričiai priskirtų įstaigų korupcijos prevencijos politikoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2021 m. rugpjūčio 23 d. įsakymu Nr. V- 1518 (toliau – Korupcijos

prevencijos politika), nurodyta, kad Korupcijos prevencijos politikos tikslas – užtikrinti, kad Ministerijoje ir Ministerijos įstaigose vykdoma veikla ir elgsena atitiktų teisės aktų reikalavimus, patikimumo, sąžiningumo, skaidrumo ir etikos principus (Korupcijos prevencijos politikos 2 punktas). Vadovaujantis Korupcijos prevencijos politika Ministerijoje ar Ministerijos įstaigose paskirti už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingi Ministerijos ar Ministerijos įstaigų darbuotojai. Korupcijos prevencijos politikos 27 punkte nurodyta, kad Rengiant teisės aktą, reglamentuojantį LR Korupcijos prevencijos įstatymo (toliau – LR KPI) 8 straipsnio 1 dalyje nurodytus visuomeninius santykius, Teisės aktų projektų antikorupcinio vertinimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. kovo 12 d. nutarimu Nr. 243 „Dėl Teisės aktų projektų antikorupcinio vertinimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės), nustatyta tvarka atliekamas teisės akto projekto (toliau – Projektas) antikorupcinis vertinimas ir parengiama Taisyklėse nustatytos formos teisės akto projekto antikorupcinio vertinimo pažyma (toliau – Pažyma). Antikorupcinį Projekto vertinimą atlieka ir Pažymą parengia už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą Ministerijoje atsakingas padalinys. Atsižvelgiant į regioninių specialiojo ugdymo centrų specifiką bei tai, kad Regioninių specialiojo ugdymo centrų veikla bus finansuojama iš tikslinių valstybės biudžeto dotacijų, savivaldybių biudžetų ir kitų šaltinių, jų infrastruktūrai pritaikyti konsultavimo funkcijoms numatyta skirti per 5 mln. Eurų, taip pat žadama investuoti į centrų specialistų kompetencijas, manytina, kad Regioninių specialiojo ugdymo centrų kūrimo ir jų veiklos aprašas patenka į LR KPI 8 straipsnio 1 dalyje išskirtus atvejus, kuomet Viešojo administravimo subjektas, rengiantis norminio teisės akto projektą, Vyriausybės nustatyta tvarka atlieka šio teisės akto projekto antikorupcinį vertinimą.

3. Viešojo administravimo išsamumo principas reikalauja viešojo administravimo subjekto atsakyti į prašymą ar skundą aiškiai ir argumentuotai, nurodant visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį. Viešojo administravimo objektyvumo principas įpareigoja, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs (LR Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 5 ir 9 punktai).
4. Vadovaujantis pateiktais atrankos komisijos posėdžių protokolais 4 mokyklos buvo neatrinktos tik tuo pagrindu, kad jas į dešimtuką įtraukė 0, 1 arba 2 Komisijos nariai. Kitos mokyklos, surinkusios 3 ir daugiau Komisijos narių įtraukimo į dešimtuką skaičių, dalyvavo tolimesnėje atrankoje. Pažymėtina, kad, kaip matyti iš atrankos komisijos posėdžio protokolų,

Komisijos narių nebuvo prašoma tokio savo sprendimo pagrįsti, mokyklų įtraukimą į sąrašą reitinguoti, nurodyti, kokius kriterijus ir kokia apimtimi konkreti mokykla atitiko ar neatitiko. Be to, kaip pažymima pačiame Ministerijos rašte, atsakant į 2023 m. gegužės 17 d. raštą Nr. S-2023-2282 (KL-31), *Komisijos nariams kilo klausimų dėl juose pateiktos neišsamios ar neaiškiai pateiktos informacijos, todėl, vadovaujantis Aprašo 15 punkte numatyta galimybė, visoms likusioms mokykloms buvo nutarta išsiųsti papildomus Komisijos narių suformuluotus klausimus, kurie buvo skirti patikslinti informaciją apie regioninio specialiojo ugdymo centro veiklos viziją, institucijos žmogiškuosius išteklius, galimybes juos pritraukti, konsultacijų teikimo patirtis, dalyvavimą projektinėse veiklose, ir organizuoti nuotolinius susitikimus su įstaigos vadovais, bendruomene ir savivaldybės atstovais. Taigi, vadovaujantis tuo, kas išdėstyta matyti, kad 4 mokykloms apskritai nebuvo suteikta galimybė atsakyti į papildomus Komisijos narių suformuluotus klausimus, taip patikslinant neišsamią ar neaiškiai pateiktą informaciją. Kaip ir nurodoma pačiame Ministerijos rašte, atsakant 2023 m. gegužės 17 d. raštą Nr. S-2023-2282 (KL-31), [...] regioniniu specialiojo ugdymo centru nebuvo atrinkta įstaiga, kuri neturėjo galimybės atsakyti į papildomus klausimus ar nedalyvavo papildomuose gyvuose arba nuotoliniuose susitikimuose.*

5. Be kita ko, iš atrankos Komisijos posėdžių protokolų matyti, kad ir likusios atrinktos dalyvauti tolimesnėje atrankoje mokyklos nebuvo supažindintos su tuo, kokius iš nustatytųjų kriterijų ir kokia apimtimi jos atitiko ar neatitiko. Komisijos pagrindiniai argumentai dėl siūlymo pertvarkyti ar nepertvarkyti savivaldybių specialiąsias mokyklas į regioninius specialiojo ugdymo centrus išdėstyti Suvestinėje Nr. 1 ir Suvestinėje Nr. 2. Pažymėtina, kad Suvestinėse vartojamos itin sudėtingai apibrėžiamos vertinamojo pobūdžio formuluotės, tokios kaip „pakankamai išsamiai“, „labai mažai patirties“, „mažai patirties“, „solidžios patirties“, „daug konsultavimo patirties“, „turi konsultavimo patirties“, „nepakankama patirtis“, kurias sudėtinga įvertinti, siekiant užtikrinti atitiktį nustatytam kriterijui. Taipogi, iš atrankos Komisijos posėdžių protokolų negalima padaryti išvados, ar specialiosios mokyklos, neatrinktos tapti regioniniais konsultaciniais specialiojo ugdymo centrais, buvo supažindintos su Komisijos argumentais dėl siūlymo pertvarkyti ar nepertvarkyti savivaldybių specialiąsias mokyklas į regioninius konsultacinius specialiojo ugdymo centrus.
6. Ministerija savo atsakyme nurodo, kad už korupcijos prevenciją atsakingam padaliniui minėto Aprašo projektas antikorupciniam vertinimui per klaidą nebuvo pateiktas, bei tai, kad vykdant kasmetinę korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimo stebėseną, už korupcijos prevenciją atsakingas padalinys atkreipė Aprašą rengusio padalinio dėmesį, kad reikalingas šio Aprašo antikorupcinis vertinimas. Vėliau vykdant Aprašo keitimus buvo atliktas Aprašo

keičiamų nuostatų antikorupcinis vertinimas. Atsižvelgusi į susidariusią situaciją ir vadovaudamasi KPI nuostatomis, Ministerija raštu kreipėsi į LR specialiųjų tyrimų tarnybą, kad būtų atliktas Aprašo antikorupcinis vertinimas visa apimtimi.

7. Ministerija savo atsakyme taip pat nurodo, kad *Ministerija atsakydama į prašymus ar skundus vadovaujasi Viešojo administravimo įstatyme nustatytais išsamumo, objektyvumo ir nešališkumo principais*, taip pat pažymima, kad *Informacija apie komisijos priimtą sprendimą teikti ar neteikti švietimo, mokslo ir sporto ministrui specialiosios mokyklos kandidatūros tapti regioniniu specialiojo ugdymo centru, visoms atrankoje dalyvavusioms įstaigoms buvo išsiųsta atskiru raštu*. Ministerija nenurodė, koks yra šio rašto turinys.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, prašome nurodyti:

- Kokia Ministerijoje nustatyta tvarka, jeigu teisiškai privalomas atlikti antikorupcinis vertinimas nėra atliekamas, pvz. per klaidą? Ar toks teisės aktas ir atitinkamai jo pagrindu priimti vėlesni dokumentai yra teisėti ir galiojantys?
- Kada buvo kreiptasi į LR specialiųjų tyrimų tarnybą? Kokios yra LR specialiųjų tyrimų tarnybos išvados atlikus Aprašo antikorupcinį vertinimą visa apimtimi?
- Kaip tokia atrankos vykdymo praktika, kuomet 4 mokykloms apskritai nebuvo suteikta galimybė atsakyti į papildomus Komisijos narių suformuluotus klausimus, taip patikslinant neišsamią ar neaiškiai pateiktą informaciją, užtikrina vienodas sąlygas atrankoje dalyvaujančioms įstaigoms?
- Detalizuokite, kaip konkrečiai specialiosios mokyklos buvo raštu informuotos apie neatrinkimą būti regioniniais konsultaciniais specialiojo ugdymo centrais - kokia konkreči informacija buvo pateikta mokykloms bei konkrečiai nurodykite ta ar šioms mokykloms buvo pateikta Suvestinėse nurodyta informacija apie konkrečios mokyklos atitiktį nustatytiems kriterijams. Jeigu minėta informacija mokykloms suteikta nebuvo, o apie priimtą neigiamą sprendimą buvo tiesiog informuojama raštu nenurodant jokių tokio sprendimo motyvų, pagrįskite, kaip tokia praktika atitinka Viešojo administravimo įstatyme nustatytus išsamumo, objektyvumo ir nešališkumo principus.

Lietuvos Respublikos Seimo narė

Laima Nagienė